

Γνωμοδότηση για την ετήσια οικονομική έκθεση 1993

(93/C 108/08)

Στις 18 Φεβρουαρίου 1993, και σύμφωνα με την απόφαση 90/141/ΕΟΚ, της 12ης Μαρτίου 1990, σχετικά με την επίτευξη βαθμιαίας σύγκλισης της οικονομικής πολιτικής και των οικονομικών αποτελεσμάτων κατά την πρώτη φάση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να γνωμοδοτήσει για την «Ετήσια οικονομική έκθεση 1993».

Το τμήμα οικονομικών, δημοσιονομικών και νομισματικών υποθέσεων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 9 Φεβρουαρίου 1993, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Vasco Cal.

Κατά την 303η σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 24ης Φεβρουαρίου 1993), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε κατά πλειοψηφία και με μια αποχή την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έκθεση για την οικονομική κατάσταση της Κοινότητας στις 3 Φεβρουαρίου 1993. Η Προεδρία του Συμβουλίου των Υπουργών κάλεσε την ΟΚΕ να εκδώσει τη γνωμοδότησή της πριν από το Φεβρουάριο. Εξυπακούεται ότι οι προθεσμίες αυτές δεν διευκόλυναν καθόλου την οργάνωση των εργασιών και την προετοιμασία της γνωμοδότησης.

Ωστόσο, η σημασία και ο επειγών χαρακτήρας των θεμάτων που εξετάζονται στην εν λόγω έκθεση για την οικονομική κατάσταση της Κοινότητας δικαιολογούν τις προσπάθειες που καταβάλλει η ΟΚΕ ώστε να διατυπώσει έγκαιρα τις απόψεις της.

Η ΟΚΕ καταρτίζει, επίσης, γνωμοδότηση πρωτοβουλίας για την «Ανάπτυξη και Απασχόληση».

1.2. Στη Σύνοδο Κορυφής του Εδιμβούργου συμπεριλήφθηκε μια δήλωση για την «Προώθηση της οικονομικής ανάκαμψης στην Ευρώπη» στα συμπεράσματα της Βρετανικής Προεδρίας.

1.2.1. Εκτός από την ενίσχυση των μηχανισμών πολυμερούς παρακολούθησης, άλλα άμεσα μέτρα που επιστημάνθηκαν στη Σύνοδο Κορυφής ήταν η σύσταση, στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ), μιας νέας προσωρινής δανειοδοτικής διευκόλυνσης ύψους 5 δισεκατομμυρίων Ecu για να επιταχυνθεί η χρηματοδότηση σχεδίων υποδομής τα οποία συνδέονται με τα διευρωπαϊκά δίκτυα και ενόψει της δημιουργίας ενός Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων με κεφάλαιο δύο δισεκατομμύρια Ecu [το ποσό αυτό πρέπει να αναλυθεί σε συνάρτηση με τα δισεκατομμύρια Ecu (1×10^{12}) που δαπανώνται κάθε χρόνο στην Κοινότητα για επενδύσεις].

2. Σημερινή κατάσταση, αίτια και οικονομικές προοπτικές κατά την Επιτροπή

2.1. Στην ετήσια οικονομική της έκθεση, η Επιτροπή τονίζει ότι, βραχυπρόθεσμα, δεν υπάρχουν δυνατότητες μεταβολής των οικονομικών εξελίξεων. Προβλέπει ότι η Κοινότητα

θα μπορέσει μεσοπρόθεσμα να επιτύχει ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης 3% περίπου.

2.2. Οι μακροοικονομικές προβολές που αναφέρονται στην ετήσια οικονομική έκθεση αποκαλύπτουν πλέον τη σοβαρότητα της οικονομικής καταστάσεως στην οποία έχει περιέλθει η Κοινότητα.

2.2.1. Μετά από μια περίοδο αύξησης του κοινοτικού ΑΕΠ, που υπερέβη το 3% ετησίως κατά την περίοδο 1988-1990, φαίνεται ότι, παρά τις προβλέψεις και τις εξαγγελίες, η αύξηση του κοινοτικού ΑΕΠ κατά την περίοδο 1991-93 επιβραδύνθηκε, ώστε το συνολικό ποσοστό για το τριετές αυτό διάστημα να ισοδυναμεί στο ποσοστό ενός μόνο εκ των τριών προηγούμενων ετών.

2.2.2. Όσον αφορά τον ακαθάριστο σχηματισμό παγίου κεφαλαίου, μετά τους ετήσιους ρυθμούς του 7% περίπου που επιτεύχθηκαν κατά την περίοδο 1987-1989, οι ρυθμοί που σημείωσε η Κοινότητα ήταν 3,8% το 1990, 0,5% το 1991, και 1% το 1992, ενώ, βάσει των σημερινών εκτιμήσεων, το 1993 θα σημειωθεί αρνητικός ρυθμός (-0,5%). Η εξέλιξη των επενδύσεων σε αγαθά εξοπλισμού θα είναι ακόμη δυσμενέστερη.

2.2.3. Όσον αφορά τον πληθωρισμό, ο μέσος κοινοτικός όρος διατηρείται από το 1989 γύρω στο 5% ετησίως (Η μείωση της ιδιωτικής κατανάλωσης έφθασε από το 1989 στα ποσοστά των 4,9%, 4,5%, 5,3% και 4,6%, ενώ για το 1993 προβλέπεται το ίδιο ποσοστό του 4,6%). Για την ίδια περίοδο, το ποσοστό που καταγράφηκε στις ΗΠΑ μειώθηκε από 5% το 1989/90 σε 3% περίπου το 1992/93, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για την Ιαπωνία κυμάνθηκε από 2% έως 3% ετησίως.

2.2.4. Όσον αφορά το εξωτερικό εμπόριο της Κοινότητας, η συρρίκνωση του πλεονάσματος του εμπορικού ισοζυγίου της Γερμανίας από το 1989 ήταν η κύρια αιτία της διόγκωσης του εμπορικού ελλείμματος της Κοινότητας.

2.2.4.1. Το υπόλοιπο του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών, εκπεφρασμένο σε ποσοστό του ΑΕΠ, ήταν μηδενικό το 1989, -0,3% το 1990 και -1% το 1991 και το 1992, ποσοστό που πρέπει, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, να διατηρηθεί και το 1993.

2.2.5. Η κατάσταση του προϋπολογισμού των κρατών μελών συνέχισε να απομακρύνεται από τους στόχους που

ορίζονται στο πρωτόκολλο της Συνθήκης του Μάαστριχτ· οι ανάγκες χρηματοδότησης του όλου δημόσιου διοικητικού τομέα της Κοινότητας, που ανήλθαν, εκπεφρασμένες σε ποσοστό του ΑΕΠ, σε -2,9% το 1969, -4,1% το 1990, -4,6% το 1991, -5,3% το 1992. πρέπει να ανέλθουν σε -5,75% το 1993.

2.2.6. Το σύνολο των θέσεων απασχόλησης που δημιουργήθηκαν στην Κοινότητα αυξήθηκε κατά 1,5% την περίοδο 1989/90, πράγμα που είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του επιπέδου ανεργίας στην Κοινότητα, το οποίο ήταν 8,3% κατά τα τέλη του 1990. Ωστόσο, από τη χρονολογία αυτή, ο ρυθμός αύξησης των θέσεων απασχόλησης ήταν μόλις 0,1% το 1991 για να κατέλθει, στη συνέχεια, σε 0,5% το 1992. Το 1993, σύμφωνα με εκτιμήσεις, θα κατέλθει κατά 0,8%, πράγμα που θα δημιουργήσει ποσοστό ανεργίας 11% για το 1993, ήτοι 15 εκατομμύρια ανέργους περίπου.

2.2.6.1. Η χρησιμοποίηση της παραγωγικής ικανότητας της βιομηχανίας μεταποίησης, που το 1990 ήταν 85% περίπου, μειώθηκε σε 82% το 1991 και σε λιγότερο από 80% το 1992.

2.2.7. Η πραγματική ετήσια κατά κεφαλήν αύξηση των μισθών των εργαζομένων (αποπληθωρισμένη με το δείκτη των τιμών καταναλωτή), που ήταν 2,8% το 1990, υποχώρησε στο 1,8% το 1991, στο 1,3% το 1992 και, σύμφωνα με τις προβλέψεις, θα παραμείνει αμετάβλητη το 1993.

2.2.7.1. Η αποδοτικότητα του παγίου κεφαλαίου συνέχισε να αυξάνεται μέχρι το 1990/91 για να προσεγγίσει τα ιστορικά ανώτατα επίπεδα της περιόδου 1961-1973.

2.3. Τα αίτια στα οποία η Επιτροπή αποδίδει την τόσο δυσμενή εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης κατά τα τελευταία έτη, καθώς και τα διαδοχικά λάθη που έγιναν στις προβλέψεις, είναι τα εξής:

2.3.1. η κυκλική εξέλιξη της οικονομίας μετά από μια περίοδο «ανώμαλης» μεγέθυνσης, όπως αυτή που σημειώθηκε κατά την περίοδο 1988/89, και η οποία υπερακόντισε το δυναμικό ανάπτυξης και προκάλεσε πληθωριστικές πιέσεις που έπρεπε να διορθωθούν (τόσο σε επίπεδο μισθών όσο και σε επίπεδο προϋπολογισμών) μέσω μιας περιοριστικής νομισματικής πολιτικής από το 1989/90.

2.3.2. η εξέλιξη της καταστάσεως στις Ηνωμένες Πολιτείες (με αύξηση του ΑΕΠ κατά +0,7% το 1990 και μείωση κατά 1,3% το 1992) και στην Ιαπωνία (της οποίας ο ρυθμός ανάπτυξης κατέλθε από 5,2% το 1990 σε 4,4% το 1991 και 1,5% το 1992), καθώς και η τιμή του δολαρίου, πράγμα που προκάλεσε δυσκολίες στους εξαγωγείς της Κοινότητας·

2.3.3. η ενοποίηση της Γερμανίας που, σε μια πρώτη φάση, τόνωσε την εσωτερική ζήτηση (5% ετησίως για την περίοδο 1990-1991), αλλά οδήγησε σε καταστάσεις ανισορροπίας (πληθωρισμός υψηλότερος του κανονικού, έλλειμμα του προϋπολογισμού της τάξης του 3,5% του ΑΕΠ, χωρίς να υπολογισθούν τα στοιχεία που δεν έχουν ληφθεί ακόμη υπόψη στον προϋπολογισμό, πράγμα που θα γίνει από το 1995)·

2.3.4. η κερδοσκοπία στις αγορές συναλλάγματος κατά το θέρος του 1992, που είχε ως αποτέλεσμα την έξοδο της στερλίνας και της λίρες από το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών και την υποτίμηση των πιο «ευαίσθητων νομισμάτων» (πεσέτα, εσκούδο, λίρα Ιρλανδίας)·

2.3.5. η πολιτική κατάσταση στην Ευρώπη μετά τα δημοψηφίσματα της Δανίας και της Γαλλίας επιδεινώθηκε σε όλα τα κράτη μέλη, με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα γενικό κλίμα αβεβαιότητας όσον αφορά την πρόοδο της Πολιτικής Ένωσης και της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης·

2.3.6. τέλος, η συνεχής μείωση, από το 1989 και εντεύθεν, της εμπιστοσύνης των καταναλωτών και των επιχειρήσεων, η οποία κατά τα τέλη του 1992 είχε κατέλθει σε ένα ιστορικά χαμηλότερο επίπεδο λόγω της «σύμπτωσης» των παραγόντων που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

2.4. Οι οικονομικές προοπτικές που προέβλεπε η Επιτροπή για το 1993 δεν είναι ιδιαίτερα ευοίωνες· πράγματι, εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εναλλακτική λύση στην πολιτική που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα και ότι πρέπει να συνεχισθεί η ίδια οικονομική και δημοσιονομική πολιτική.

2.4.1. Όσον αφορά το σύνολο των προϋποθέσεων που τίθενται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ, εκτιμάται ότι είναι σκόπιμο να επιβεβαιωθεί η προσήλωση των κρατών μελών στο έργο της υλοποίησης των στόχων που έχουν ταχθεί όσον αφορά την ονομαστική σύγκλιση, εις τρόπον ώστε να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μια μελλοντική οικονομική ανάκαμψη επί στέρεων βάσεων και να τονωθεί η εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών.

2.4.2. Οι πληθωριστικές πιέσεις, η δημοσιονομική σταθεροποίηση και η συγκράτηση των μισθών, ιδίως στο δημόσιο τομέα, εξακολουθούν να είναι, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, τα κυριότερα βραχυπρόθεσμα προβλήματα, ενώ τυχόν παρεκκλίσεις στον τομέα αυτό ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες η Κοινότητα θα επιτύχει εκ νέου, από το 1995-96, υψηλότερο ποσοστό μεγέθυνσης.

3. Παρατηρήσεις για την οικονομική κατάσταση και τα επιβαλλόμενα μέτρα

3.1. Τα κριτήρια ονομαστικής σύγκλισης που ορίζονται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ πρέπει να θεωρηθούν ως μεσοπρόθεσμα κριτήρια που αποσκοπούν στη δημιουργία των προϋποθέσεων για μια ανάπτυξη χωρίς πληθωρισμό και τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να συμπληρωθούν τώρα από το στόχο μιας μεγαλύτερης πραγματικής ανάπτυξης χωρίς την οποία η επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης και της ανεργίας ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική και κοινωνική συνοχή και την προοδευτική βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης.

3.2. Η πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την απασχόληση ήταν μία θετική απόφαση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, επειδή αναγνωρίζει τη σοβαρότητα της κατάστασης και τις αρνητικές συνέπειες στην ανεργία και επειδή καθιστά την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης προτεραιότητα της κοινοτικής πολιτικής.

3.2.1. Ωστόσο, λόγω της σοβαρότητας της οικονομικής καταστάσεως αναμένονταν ταχύτερες και αποτελεσματικότερες αποφάσεις για να κατανοήσει το κοινό την επίδραση των δράσεων που αναλαμβάνονται σε κοινοτικό επίπεδο.

3.3. Η πρωτοβουλία για την ανάπτυξη και την απασχόληση πρέπει να συμπληρωθεί από μια συντονισμένη δράση σε επίπεδο διεθνών οικονομικών σχέσεων η οποία θα εμποδι-

σει την αύξηση των τάσεων προστατευτισμού και θα διασφαλίζει ένα διεθνές περιβάλλον που να ευνοεί την κοινοτική στρατηγική ανάπτυξης.

3.4. Η στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση δεν πρέπει να αμφισβητείται από τις περιοριστικές δημοσιονομικές πολιτικές που ενδέχεται να έχουν αρνητικές συνέπειες για την οικονομική ανάπτυξη. Ωστόσο, κατά την τήρηση των στόχων της μεσοπρόθεσμης ονομαστικής σύγκλισης πρέπει να ληφθούν επείγοντα μέτρα για την αποκατάσταση της ανάπτυξης.

3.4.1. Η μείωση των ρυθμών πληθωρισμού αποτελεί αναγκαίο μέτρο, ιδίως στο πλαίσιο του παγκόσμιου ανταγωνισμού στο οποίο ενετάσσεται η ΕΚ, ώστε να ανακτήσει την ανταγωνιστικότητά της σε διεθνές επίπεδο.

3.5. Ο κοινοτικός συντονισμός πρέπει να ενισχυθεί και τα οικονομικά μέτρα που θα λάβουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση πρέπει να συντονισθούν και να ανακοινωθούν σε κοινοτικό επίπεδο και να μην αντικατοπτρίζουν μόνο τις εσωτερικές συγκυρίες.

3.6. Πρέπει να δοθεί το συντομότερο δυνατό εξήγηση και λύση στις διαφορές που υφίστανται μεταξύ των εσωτερικών και των εξωτερικών στόχων της οικονομικής πολιτικής των διάφορων ευρωπαϊκών χωρών, ιδίως όσον αφορά τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τη συρρίκνωση της ανταγωνιστικότητας, τα ελλείμματα του προϋπολογισμού και τα δημόσια χρέη.

3.6.1. Η ΟΚΕ συνιστά να αναληφθεί μια νέα δέσμευση για κοινή, συντονισμένη και έγκαιρη, επέμβαση όλων των κρατών μελών για τις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

3.7. Το επίπεδο των πραγματικών επιτοκίων είναι από τα υψηλότερα που σημειώθηκαν ποτέ σε αναπτυγμένες χώρες, ιδίως βραχυπρόθεσμα. Όπως παρατηρεί ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) στην τελευταία ετήσια έκθεσή του (Δεκέμβριος 1992), «το υψηλό επίπεδο των επιτοκίων στην Ευρώπη αποτέλεσε τροχοπέδη για την ανάπτυξη».

Παρά τη μείωση των ρυθμών πληθωρισμού στα περισσότερα κράτη μέλη, που προκάλεσε πτώση των πιστωτικών επιτοκίων, τα χρεωστικά επιτόκια δεν ακολούθησαν την ίδια πορεία.

3.7.1. Πρέπει πάντα να γίνεται διάκριση μεταξύ των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων, τα οποία επηρεάζονται άμεσα από τις ενέργειες της κεντρικής τράπεζας, και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων, που εξαρτώνται κυρίως από την ισορροπία αποταμιεύσεων — επενδύσεων και τις προσδοκίες πληθωρισμού.

3.7.2. Στην ΟΔΓ, για παράδειγμα, το μακροπρόθεσμο πιστωτικό επιτόκιο είναι σήμερα 0,3 περίπου μονάδες χαμηλότερο του αντίστοιχου των ΗΠΑ, ενώ το βραχυπρόθεσμο επιτόκιο είναι κατά 5,3 μονάδες περίπου υψηλότερο στην ΟΔΓ.

Ας ελπίσουμε ότι η πτώση του αναπροεξοφλητικού (Lombard) και του προεξοφλητικού επιτοκίου κατά 0,5%

και 0,25 μονάδες, αντίστοιχα, που απεφάσισε πρόσφατα η Bundesbank, θα δώσει το έναυσμα μιας γενικής μείωσης του κόστους δανεισμού στην Ευρώπη.

3.7.3. Η πτώση των επιτοκίων είναι ακριβώς εκείνη που θα καταστήσει δυνατή τη δημιουργία των προϋποθέσεων για την αύξηση των επενδύσεων και της ιδιωτικής κατανάλωσης και τη μείωση του δημόσιου χρέους.

3.7.4. Εάν υποθεθεί ότι το επιτόκιο του χρέους είναι υψηλότερο από το ποσοστό ονομαστικής μεγέθυνσης του ΑΕΠ (η οποία συνίσταται από την πραγματική μεγέθυνση και την αύξηση των τιμών, που παρουσιάζουν αμφοτέρως σαφή επιβράδυνση), δημιουργείται ένα φαινόμενο «χιονοστιβάδας», το οποίο οδηγεί σε αύξηση του ποσοστού χρέωσης, παρά τη βελτίωση των πρωτογενών υπολοίπων των προϋπολογισμών των κρατών που κατέβαλαν προσπάθειες για να ενισχύσουν τη δημοσιονομική τους πειθαρχία.

3.8. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πολλών χωρών του ΟΟΣΑ προτίμησαν κατά τα τελευταία χρόνια τη δανειοδότηση της αγοράς ακινήτων, δεδομένου ότι η κατοικία και η ακίνητη περιουσία φαίνεται να προσφέρουν καλές εγγυήσεις για τη χορήγηση δανείων.

3.8.1. Ο αυξημένος ανταγωνισμός, ελλείψει κατάλληλης παρακολούθησης των πιστωτικών ιδρυμάτων, οδήγησε σε δυσανάλογη αύξηση των τιμών των ακινήτων την οποία τα ιδρύματα αυτά θεωρούσαν ως ενίσχυση των εν λόγω εγγυήσεων.

3.8.2. Το φαινόμενο της «κατάρρευσης» των τιμών των ακινήτων επεκτάθηκε σε πολλές χώρες, προκαλώντας πληθώρα χρεωκοπιών, καθιστώντας αναγκαστικές τις μαζικές μεταβιβάσεις κρατικών κεφαλαίων, και, γενικότερα, θέτοντας υπό αμφισβήτηση τη φερεγγυότητα των περιουσιακών στοιχείων.

3.8.3. Η σοβαρότητα της κατάστασης αυτής έχει σημαντικές συνέπειες στο ρυθμό της οικονομικής ανάκαμψης η οποία είναι προφανώς βραδύτερη και υποτονικότερη από εκείνη που είχε σημειωθεί σε παρόμοιες περιόδους στο παρελθόν.

3.8.4. Με τα σημερινά επίπεδα χρέους, τόσο των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων όσο και του δημόσιου τομέα, η μείωση των επιτοκίων και μόνο δεν επαρκεί για να αυξηθεί ο δυναμισμός της οικονομίας. Επιβάλλεται, επίσης, η λήψη μέτρων για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη αξιοποίηση των κεφαλαίων, εις τρόπον ώστε να αυξηθούν οι πιστώσεις για παραγωγικές επενδύσεις αντί για κερδοσκοπικά σχέδια σε ακίνητα, για παράδειγμα.

3.9. Οι επενδύσεις σε έργα υποδομής, ιδίως στα διευρωπαϊκά δίκτυα του τομέα των μεταφορών, της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών, εμπίπτουν πλέον στο πεδίο των κοινοτικών αρμοδιοτήτων με τη θέσπιση ενός νέου τίτλου στη Συνθήκη για να εξασφαλισθούν τα πραγματικά οφέλη από τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς.

3.9.1. Οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την εφαρμογή των προγραμμάτων, μεγάλος αριθμός των οποίων έχουν ήδη θεσπισθεί, πρέπει να επισπευθούν και τόσο τα κράτη μέλη

όσο και οι κοινοτικές αρχές οφείλουν να ανακοινώσουν από τώρα ποια από τα προγράμματα αυτά πρέπει να εφαρμοσθούν ταχύτερα από ό,τι προβλεπόταν.

3.9.2. Το Ταμείο Συνοχής πρέπει, επίσης, να τεθεί σε λειτουργία το συντομότερο δυνατό.

3.9.3. Εκτός από τις άμεσες επιδράσεις των αποφάσεων αυτών σε έναν τομέα που έχει πληγεί σοβαρά από τη σημερινή κρίση, η επίσπευση των προθεσμιών θα αποτελούσε ένδειξη προσήλωσης και πίστης στην οικονομική ανάκαμψη.

3.10. Οι μακροοικονομικές επιδράσεις των αποφάσεων της Συνόδου Κορυφής του Εδιμβούργου στις οικονομικές προοπτικές της Κοινότητας για την περίοδο μέχρι το 1999, συμπεριλαμβανομένης και της αύξησης των πιστώσεων των διαρθρωτικών ταμείων, τα οποία δεν αναφέρονται ούτε καν στην ετήσια οικονομική έκθεση της Επιτροπής, θα πρέπει να συμπεριληφθούν στους παράγοντες που ευνοούν την ανάκαμψη.

3.10.1. Αν και οι εκτιμώμενες προοπτικές υπερακοντίζουν τις αρχικές προτάσεις της Επιτροπής, το ανώτατο όριο των ιδίων πόρων έχει αυξηθεί, τα διαρθρωτικά ταμεία έχουν ενισχυθεί σημαντικά και οι αυξήσεις των πιστώσεων που προορίζονται για τις εσωτερικές πολιτικές και τις εξωτερικές δράσεις, ιδίως για τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, έχουν εξασφαλισθεί.

3.10.2. Το σύνολο των κονδυλίων του προϋπολογισμού θα αυξηθεί από 70 δισεκατομμύρια Ecu το 1993 σε 84 περίπου δισεκατομμύρια Ecu το 1999, 30 από τα οποία θα διατεθούν για τις διαρθρωτικές δράσεις.

3.10.3. Οι σημαντικές άμεσες και έμμεσες επιδράσεις της μεταβίβασης κεφαλαίων στις δικαιούχες χώρες, καθώς και η αύξηση της ζήτησης από προμηθευτές άλλων κρατών μελών, θα συμβάλουν οπωσδήποτε σημαντικά στη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης, πόσο μάλλον που η ύπαρξη μιας πολυετούς προοπτικής θα καταστήσει δυνατό να αποφευχθούν οι αβεβαιότητες των ετήσιων προϋπολογισμών.

3.11. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και η συμβολή που μπορούν να έχουν στο «ξεπέρασμα» της σημερινής κρίσης, τονίζονται συνεχώς στα κοινοτικά έγγραφα, αφ'ότου άρχισε να συνειδητοποιείται ότι η οικονομική κατάσταση έχει επιδεινωθεί περισσότερο από ό,τι προβλεπόταν.

3.11.1. Ζητείται από τους κοινωνικούς εταίρους να μεριμνήσουν για τη συγκράτηση των μισθών, πράγμα που θεωρείται ως προϋπόθεση της οικονομικής σταθερότητας, και να αποδεχθούν την ευελιξία της αγοράς εργασίας ώστε να ενθαρρυνθεί η απασχόληση νέων εργαζομένων.

3.11.1.1. Όσον αφορά την εξέλιξη των μισθών, η Επιτροπή διευκρινίζει ακόμη ότι η αύξηση των πραγματικών μισθών πρέπει να είναι ίση με το ήμισυ της αύξησης της παραγωγικότητας. Το άλλο ήμισυ πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αύξηση της αποδοτικότητας.

3.11.2. Δεν δόθηκε η ίδια προσοχή στα αιτήματα που διατύπωσαν οι κοινωνικοί εταίροι προς τους φορείς λήψης αποφάσεων της Κοινότητας, κυρίως βάσει της δήλωσης που εγκρίθηκε στις 3 Ιουλίου 1992 σχετικά με τον κοινωνικό διάλογο στην Κοινότητα και ιδίως όσον αφορά την ανάγκη για μια δυναμικότερη οικονομική πολιτική, για μείωση των επιτοκίων, για αύξηση των επενδύσεων, νομισματική σταθερότητα, καθώς και για δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης.

3.11.3. Για να αποκατασταθεί και να ενισχυθεί η μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας είναι απαραίτητο να συμμετέχουν περισσότερο οι εργαζόμενοι στη λειτουργία των επιχειρήσεων και ειδικότερα στη βελτίωση των μεθόδων εργασίας, στην εισαγωγή νέων τεχνολογιών και την εφαρμογή καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία. Οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται στον εκσυγχρονισμό των επαγγελματικών σχέσεων σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες αποτελούν μια από τις αιτίες στις οποίες οφείλεται η σοβαρή έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και το γεγονός ότι δεν ικανοποιούνται οι ανάγκες των επιχειρήσεων, καθώς και το υψηλό ποσοστό ανεργίας (μια άλλη αιτία είναι οι αδυναμίες των συστημάτων επαγγελματικής κατάρτισης που «πόρρω απέχουν» της πραγματικότητας των επιχειρήσεων).

Βρυξέλλες, 24 Φεβρουαρίου 1993.

Η Πρόεδρος της

Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Susanne TIEMANN